

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร ซึ่งสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อพัฒนาระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร
- 3) เพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร

2. การดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

- ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการของครูเกี่ยวกับระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน
- ระยะที่ 2 ร่างระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร
- ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร
- ระยะที่ 4 ศึกษาประสิทธิภาพของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการของครูเกี่ยวกับระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน ประชากร คือ ครูมัธยมศึกษาตอนปลายที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,479 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูมัธยมศึกษาตอนปลายที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 1/2561

ตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 361 คน โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอน (Stratified Random Sampling)

2) ระยะที่ 2 ร่างระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมในการสนทนากลุ่มมีจำนวน 7 คน ประกอบด้วย (1) ผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบระบบการเรียนการสอน (2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ (3) ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิทยาศาสตร์

3) ระยะที่ 3 ประเมินคุณภาพของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวน 5 คน ประกอบด้วย (1) ผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบระบบการเรียนการสอน และ (2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4) ระยะที่ 4 ศึกษาประสิทธิภาพของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร ประชากร มี 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ประชากรกลุ่มที่ 1 ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,479 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ที่ปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายชั้นตอน (2) ประชากร กลุ่มที่ 2 ได้แก่ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 25,000 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 35 คน ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2562

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร ได้ตรวจสอบความสอดคล้องของประเด็นคำถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมิน และนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item-Objective Congruence) โดยข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 15 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในประเด็นที่สอบถาม มีความเข้าใจภาษาที่ใช้ในข้อคำถามและมีความชัดเจน

(2) ร่างระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน

(3) แบบสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยสนทนาในประเด็น กรอบแนวคิดของการออกแบบระบบการเรียนการสอน องค์กรประกอบของระบบ และการประเมินระบบ

(4) แบบประเมินคุณภาพระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

(5) แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมแบบคู่ขนาน

(6) แบบสอบถามความพึงพอใจหลังการฝึกอบรม

(7) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนแบบคู่ขนาน

(8) แบบสอบถามความพึงพอใจหลังการเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

(1) แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร จำนวน 361 คน ใช้วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามออนไลน์ โดยส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างทาง QR code และให้ครูตอบแบบสอบถามผ่านแบบสอบถามออนไลน์ โดยผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือน มิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ. 2562

(2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการ โดยการสอบถามสถานภาพทั่วไป ใช้การหาค่าร้อยละ ส่วนความต้องการเกี่ยวกับระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

(3) จัดการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมกันพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน

(4) สรุปผลการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา

(5) ประเมินคุณภาพของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

(6) จัดอบรมครูเกี่ยวกับขั้นตอนของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน แบบเผชิญหน้า และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการอบรม และผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการอบรมเกี่ยวกับระบบ

(7) ทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 โรงเรียน

4. ผลการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 คือ ศึกษาความต้องการของครูเกี่ยวกับระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน

(1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาโท อายุการทำงานระหว่าง 1-5 ปี

(2) ความต้องการประเภทสื่อสังคมที่ใช้ คือการใช้สื่อประเภท Facebook

(3) ความต้องการของครูในด้านการวิเคราะห์ผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ ให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน

(4) ความต้องการของครูในด้านการศึกษาหลักสูตรและเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ที่จะสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ เนื้อหาที่นำเสนอในสื่อสังคมควรมีทั้งภาพและเสียง

(5) ความต้องการของครูในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความต้องการในระดับสูงสุดมี 2 รายการที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการเท่า ๆ กัน คือ ควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ก่อนเรียน

(6) ความต้องการของครูในด้านการใช้สื่อสังคมประเภทต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ การใช้สื่อสังคมมีความสะดวกในการสอนของครู

(7) ความต้องการของครูในด้านการวิธีการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความต้องการในระดับสูงสุดมี 2 รายการที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการเท่า ๆ กัน คือ ควรใช้การสอนหลายวิธี เช่น ผสมผสานบรรยาย และทดลองร่วมกัน และ ควรใช้การสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสาระ

(8) ความต้องการของครูในด้านการกำหนดกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์ และการส่งงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ ควรมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

(9) ความต้องการของครูในด้านการดำเนินการออกแบบและผลิตสื่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ การออกแบบหน้าจอให้สะดวกต่อการเรียนรู้

(10) ความต้องการของครูในด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยแบ่งเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

- การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ ควรจัดบรรยากาศให้ผู้เรียนมีความรู้สึกต้องการเรียน เช่น อุณหภูมิที่เหมาะสม เสียงสว่างที่เพียงพอ การป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอกห้องเรียน

- การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ ผู้สอนควรมีความมั่นใจในการสอนโดยการใช้สื่อสังคม

- การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผู้เรียน

(11) ความต้องการของครูในด้านการดำเนินการสอนและการถ่ายทอดบทเรียนทางเฟซบุ๊ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งเป็น ด้านการดำเนินการสอน มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ ปฐมนิเทศชี้แจงการเรียนรู้ด้วยการบรรยายของผู้สอนและการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับผู้สอนเพื่อซักถามข้อสงสัย สำหรับด้าน การถ่ายทอดบทเรียนทางเฟซบุ๊ก มีความต้องการในระดับสูงสุด มี 2 รายการที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการเท่า ๆ กัน คือ ควรมีการนำเข้าสู่เรื่องที่เรียน ศึกษาแผนการเรียน ทบทวนความรู้ และ มีการทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยผู้เรียนสามารถตรวจสอบ ผลการสอบได้ทันที

(12) ความต้องการของครูในด้านการประเมินระบบการออกแบบการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความต้องการในระดับสูงสุด คือ ควรมีการประเมินระบบในด้านผลลัพธ์ ครอบคลุม การประเมินด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน และประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

ระยะที่ 2 ร่างระบบการออกแบบการเรียนรู้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร

ระบบการออกแบบการเรียนรู้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบด้วย 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และ ด้านผลลัพธ์ โดยการได้มาซึ่งระบบมีการกำหนดไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 กรอบแนวคิดองค์ประกอบของระบบการออกแบบการเรียนรู้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อระบบการออกแบบการเรียนรู้ว่าองค์ประกอบของระบบการออกแบบการเรียนรู้การสอนควรประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้เรียน วิชาวิทยาศาสตร์ หลักสูตร เนื้อสาระ วัตถุประสงค์ และ ประเภทของสื่อสังคม

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย วิธีการสอน กิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ และการส่งงาน ออกแบบผลิตสื่อสังคม สภาพแวดล้อม

ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย การประเมินระบบด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินระบบด้านกระบวนการ และ การประเมินระบบด้านผลลัพธ์

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อกรอบแนวคิดขั้นตอนของระบบการออกแบบการเรียนรู้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม โดยรวมว่า

1. ขั้นตอนมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของระบบ
2. ขั้นตอนของระบบการออกแบบการเรียนรู้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมทั้ง 10 ขั้นตอน ควรนำบางขั้นตอนที่คล้ายคลึงกันมารวมกันเพื่อให้ระบบมีขั้นตอนที่กระชับ โดยปรับให้เหลือ 8 ขั้นตอน ทั้งนี้ยังมีความสมบูรณ์ของระบบ และควรเรียงลำดับขั้นตอนของระบบใหม่ และมีการปรับปรุงในแต่ละขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์และกำหนดผู้เรียน ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

ความรู้ ความรู้เดิม และความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์
ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
ความยืดหยุ่นในการเรียน
ความรู้เท่าทันสื่อ
ความสนใจในการเรียน

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์และกำหนดหลักสูตรและเนื้อหา ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

ควรวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาในตัวชี้วัด หลักสูตรจำแนกเป็นหน่วยการเรียนรู้
ควรพิจารณาความยากง่ายและความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรแล้วเลือกมาสอน
โดยใช้สื่อสังคม

และให้พิจารณาตัดประเด็นรายการข้อคำถาม 2 รายการดังนี้
ควรมีทุกหน่วยการเรียนรู้มาสอนโดยใช้สื่อสังคม
เนื้อหาที่นำเสนอในสื่อสังคมควรมีเฉพาะภาพหรือเสียง

ขั้นที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์ ไม่มีประเด็นแก้ไขเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 กำหนดวิธีการสอน ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

ควรใช้การสอนแบบ STEM
ควรใช้เกมมิฟิเคชัน (Gamification) ในการเรียนการสอน
ควรใช้การสอนที่เป็นบริบททางสังคม

ขั้นที่ 5 การออกแบบ และการใช้สื่อสังคม ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

ควรใช้ Facebook ในการติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน
ควรใช้ Facebook ในการจัดระบบการเรียน
ควรใช้ Facebook ในการจัดห้องเรียน online
ควรใช้ Line ในการสร้างตารางการนัดหมาย
ควรเพิ่มแอปพลิเคชัน ในการเรียนการสอน
และให้พิจารณาตัดประเด็นรายการข้อคำถาม 2 รายการดังนี้
การใช้สื่อสังคมสะดวกในการสอนของครู
การใช้สื่อสังคมสะดวกในการเรียนของนักเรียน

ขั้นที่ 6 จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยการกำหนดกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ และการส่ง

จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของผู้เรียน

การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

ผู้สอนไม่กลัวการใช้เทคโนโลยี

การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเทคโนโลยี

การกำหนดกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ และการส่งงาน ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

ควรเป็นกิจกรรมที่เป็นรายงานพร้อมก็นำเสนอ

ควรมีการสะท้อนความรู้ในแต่ละหัวเรื่องที่ส่งงาน

ควรมีช่องทางการส่งงานได้หลายช่องทางตามความเหมาะสมของกิจกรรม

ขั้นที่ 7 ดำเนินการสอน ควรเพิ่มประเด็นรายการข้อคำถามดังนี้

ควรถ่ายทอดความรู้ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ควรถ่ายทอดความรู้ตลอดหลักสูตร

ขั้นที่ 8 ประเมินระบบการออกแบบการเรียน ไม่มีประเด็นแก้ไขเพิ่มเติม

ระยะที่ 3 คือ ประเมินคุณภาพของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, $SD = 0.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.24$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนโดยกำหนดกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ และการส่งงาน ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.28$)

ระยะที่ 4 ศึกษาประสิทธิภาพของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จากผลความก้าวหน้าทางการเรียนของ 2 กลุ่มคือ (1) กลุ่มครูผู้สอน และ (2) กลุ่มนักเรียน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของครูที่ฝึกรวมการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอน จำนวน 15 คน โดยการทดสอบค่าที่

พบว่า ครูผู้สอนที่เข้าอบรมการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของของครูผู้สอนที่อบรม เรื่อง การออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดในทุก ๆ ด้าน

2. ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนจากการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โรงเรียนเทพศิรินทร์ และโรงเรียนระบิเย็บศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-dependent) พบว่า ผู้เรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 โรงเรียน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาความต้องการ พบว่า สื่อสังคมที่เหมาะสมนำมาใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุดคือ Facebook เนื่องจาก เป็นสื่อสังคมที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมหลายประการ คือ สามารถเสนอกิจกรรมการเรียนการสอน มอบหมายงาน และสามารถวิพากษ์งานได้บน Facebook ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวิดวิท เอ็น. และ เบลีเชนโก เอ็ม (Davidovitch N. and Belichenko M., 2018) ที่พบว่า Facebook สามารถเพิ่มความสำเร็จของนักศึกษาในการเรียนรู้ได้ เพราะสามารถแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างกลุ่มของนักศึกษา ซึ่งรวมถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งปันเอกสารในการเรียนรู้ และการสื่อสารที่ระหว่างนักศึกษา นอกจากนี้นักศึกษายังมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแสดงความคิดเห็นในเนื้อหาที่เรียน หรือได้ค้นพบความรู้ใหม่ๆ มีโอกาสแก้ไขความผิดพลาดของตนเอง และ เพื่อนๆ นักศึกษา และมีโอกาสอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ใน Facebook ได้อีกด้วย

นอกจากนี้ Facebook สามารถใช้เป็น Learning Management System (LMS) ซึ่งสอดคล้องกับ ไมชาร์ – ทาล , เคิร์ตซ์ และ ไพเตอร์ (Meishar-Tal, Kurtz & Pieterse, 2012) ได้กล่าวถึงการใช้ Facebook ในบทบาทที่เป็น Learning Management System (LMS) ว่า บทบาทของ Facebook ใน LMS นั้นก็เพื่อทำเป็นแพลตฟอร์ม (Platform) สำหรับวิชาที่สอน โดยต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) ต้องให้เอกสารการสอน เช่น บทความ การนำเสนอ ข้อสรุปของบทเรียน และการบริหารจัดการสิ่งเหล่านั้น ในรูปแบบของแผนหลักสูตร (2) ต้องหากิจกรรมในการเรียนรู้ เพื่อให้ นักศึกษาได้มีปฏิสัมพันธ์ และมีการร่วมมือในกลุ่ม ของนักศึกษา และ (3) ต้องบริหารจัดการการสอนวิชา

นั้น และทำให้นักศึกษาได้รับการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง และ ประเมินความสำเร็จของนักศึกษาได้

2. การพัฒนาระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมเพื่อการสอนสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร ระบบมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะ ในการพัฒนาระบบผู้วิจัยได้นำหลักการขององค์ประกอบของระบบมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน ซึ่ง ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2563, น.35) ได้กล่าวว่าขอบข่ายของการจัดระบบประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ โดยอธิบายรายละเอียดของระบบดังกล่าว ได้ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ผู้เรียน วิชาวิทยาศาสตร์ หลักสูตร เนื้อสาระ วัตถุประสงค์ และ ประเภทของสื่อสังคม

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย วิธีการสอน กิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ และการส่งงาน ออกแบบผลิตสื่อสังคม สภาพแวดล้อม

ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย การประเมินระบบด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินระบบด้านกระบวนการ และ การประเมินระบบด้านผลลัพธ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาประสิทธิภาพของระบบ โดยนำระบบไปอบรมครูผู้สอน และให้ครูผู้สอนนำไปใช้สอนผู้เรียนในจำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ให้ครูผู้สอนออกแบบแผนการสอนและนำแผนการสอนไปใช้กับนักเรียน ซึ่งครูได้มีการออกแบบแผนการสอนโดยนำสื่อสังคมเข้ามาใช้ประกอบการสอนในทุกขั้นตอนของการสอนโดยเฉพาะในขั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยได้กำหนดกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ และการส่งงาน และมีขั้นตอนของการดำเนินการสอนและถ่ายทอดบทเรียนโดยมีการนำสื่อสังคมมาใช้ซึ่งไปไปตามระบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน ที่เรียนจากกรออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม จำนวน 3 โรงเรียน โดยการทดสอบค่าที (t-dependent) พบว่า ผู้เรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะการนำสื่อสังคมมาใช้ในการเรียนการสอนเป็นสื่อใหม่สำหรับผู้เรียน ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะของสื่อสังคมทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหา แบ่งปัน แลกเปลี่ยน องค์ความรู้ ในรูปแบบเสียง ตัวอักษร ข้อความ ภาพ กับผู้เรียนคนอื่น ๆ ได้ ซึ่งเป็นการกระตุ้นและสร้างความสนใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม (2557, น.72) ที่กล่าวว่าสื่อสังคมเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม สามารถนำเรื่องราวต่าง ๆ เหตุการณ์ ประสบการณ์ รูปภาพ วิดีโอ รวมทั้งการพูดคุยต่าง ๆ แบ่งปันให้คนที่อยู่ในสังคมเดียวกันได้รับรู้ นอกจากนี้ แคปแลน และ เฮเลน (Kaplan and Heinlein, 2010) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการสื่อสารโดยสื่อสังคมจะนำไปสู่การส่งผ่านข้อมูลภายในกลุ่มสังคมแบบ many to many โดยการสื่อสารประเภทนี้จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเท่าเทียม

4. จากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ วรางคณา โทโพธิ์ไทย (2560, น.13-7 – 13-8) ได้กล่าว สื่อสังคมทำให้มีการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานตามความสนใจและความถนัด สื่อสังคมหลายรูปแบบเป็นระบบที่ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานตามความถนัดและความสนใจของทั้งผู้สอนและผู้เรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนขยายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร

ขั้น Input ซึ่งมีประเด็นที่ควรพิจารณาถึง คือ ผู้เรียน ควรมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ความยืดหยุ่นในการเรียน มีความรู้เท่าทันสื่อสังคม และมีความสนใจในการเรียนในการใช้สื่อสังคมเนื้อหา ควรพิจารณาความยากง่ายและความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรแล้วเลือกมาสอนโดยใช้สื่อสังคม ประเภทของสื่อสังคม ควรใช้ Facebook ในการจัดระบบการเรียนในการติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ในการจัดห้องเรียน online ควรเพิ่มแอปพลิเคชัน ในการเรียนการสอน

ขั้น Process มีประเด็นที่ควรพิจารณาถึง คือ จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ควรให้สะดวกต่อการเข้าถึงทั้งโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต เพราะผู้เรียนส่วนมากมาใช้อุปกรณ์เหล่านี้ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ผู้สอนควรเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอเพราะจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนตลอดเวลา

1.2 ระบบการออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคมสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอน 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์และกำหนดผู้เรียน ขั้นที่ 2 วิเคราะห์และกำหนดหลักสูตรและเนื้อหา ขั้นที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นที่ 4 กำหนดวิธีการสอน ขั้นที่ 5 การออกแบบ และการใช้สื่อสังคม ขั้นที่ 6 จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยกำหนดกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ และการส่งงาน ขั้นที่ 7 ดำเนินการสอนและการถ่ายทอดบทเรียน และขั้นที่ 8 ประเมินระบบการออกแบบการเรียน ซึ่งขั้นตอนทั้ง 8 ขั้นตอนนี้ มีรายละเอียดที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นการนำระบบไปใช้ควรนำไปใช้ให้ครบทุกขั้นตอน เพราะถ้าขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งอาจทำให้การสอนไม่สมบูรณ์

1.3 สื่อสังคมที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนจะมีการพัฒนาไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการเลือกสื่อสังคมจะสามารถเลือกใช้ได้หลากหลายมากขึ้น ซึ่งควรพิจารณาเลือกให้มีความเหมาะสมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าผู้เรียนทั้ง 3 โรงเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้สื่อสังคม เพราะผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการศึกษาถึงการออกแบบการเรียนที่สามารถสร้างเครือข่ายให้ผู้เรียนในแต่ละโรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ในการเรียนร่วมกัน

